

Voor meer informatie:

WTC Building, Piscadera bay z/n

Tel: (5999) 839.2300

E-mail: info@cbs.cw

www.cbs.cw

Facebook: [cbscur](https://www.facebook.com/cbscur)

Persbericht

Willemstad, 16 juli 2019

Eerste resultaten van het Bruto Binnenlands Product Curaçao – 2018

De economie neemt af met 2,2 procent in 2018

In 2018 komt het groeitempo van het bruto binnenlands product (bbp) uit op een verdere daling. Na achtereenvolgens -1,0 procent en -1,7 procent in 2016 en 2017, zet de mindering van de groei van het bruto binnenlands product (bbp) voort in 2018 met 2,2 procent.

De eerste voorlopige berekeningen met betrekking tot de economische ontwikkeling in Curaçao hebben betrekking op de reële ontwikkelingen, dat wil zeggen, dat zij gecorrigeerd zijn voor prijsontwikkelingen. Dit blijkt uit de gegevens die het Centraal Bureau voor de Statistiek Curaçao (CBS) vandaag bekend heeft gemaakt.

De economische groei wordt berekend aan de hand van de volumegroei in het productieproces en de conjunctuurontwikkeling. Deze gegevens zijn nog voorlopig, omdat nog niet over volledige gegevens van alle bedrijfstakken kan worden beschikt. De economische indicatoren zijn statistieken die de huidige status van de economie van een land aangeven, afhankelijk van een bepaald gebied van de economie (zoals de industrie, de werkgelegenheid, de prijzen, etc.).

Op de arbeidsmarkt blijkt dat er een werkloosheid is van 13,4 procent, welke kwantiteit is verlaagd, vergeleken met 2017, jeugdwerkloosheid van 29,3 procent (zie AKO-resultaten en uitleg op de CBS-website). Hierbij speelt ook een geringe economische bedrijvigheid volgens de conjunctuur enquête en een stijging van de consumentenprijzen, waardoor de inflatie uitkomt tot 2,6 procent in 2018.

De economische ontwikkeling

Het jaar 2018 startte met regionale spanningen, sluiting van de grenzen tussen landen, escalerende handelsspanningen, en strengere financiële omstandigheden welke allemaal invloed hebben op onze economie. De reële groei van de economische activiteiten heeft zich voornamelijk plaatsgevonden in de bedrijfstakken: “Horeca” (8,2%), “Particulier Onderwijs” (4,5%), “Zakelijke diensten” (1,6%), “Financiële Bemiddeling” (0,9%), en “Gezondheidszorg” (0,7%). De andere bedrijfstakken vertonen een daling in 2018. Als volgt een overzicht van de economische activiteiten in 2018:

De toegevoegde waarde van *Landbouw, visserij en mijnbouw* is blijven dalen met 5,3 procent (in 2018), in het voorgaand jaar was er een daling van min of meer 2 procent.

De blijvende zwakte van de industriële activiteiten zetten door in een daling van 14,3 procent in de bedrijfstak *Industrie*. De oorzaak is met name in de olieraffinage activiteiten die van invloed zijn op de hele bedrijfstak en andere productieactiviteiten van bedrijven in 2018.

De *Utiliteitsindustrie* vertoont een krimp van bijna 1,7 procent in 2018. In deze bedrijfstak is er een verhoging in de volume-activiteit waargenomen van water, maar een daling in elektriciteit samengevoegd met de verhoging van de prijscomponent voor zowel water als elektriciteit is in 2018 een daling in deze bedrijfstak.

De *Bouwactiviteiten* blijven een belangrijke rol spelen in de economische groei van Curaçao. De bouw verkeert in een dalende situatie van 7,3 procent na een lichte vooruitgang van de jaar daarvoor (0,1%). Deze negatieve prestatie kan worden toegeschreven aan de dalingen in hypotheekleningen en een daling in bouwactiviteiten.

De activiteiten in de *Handel* zijn afgenomen met 0,8 procent, weliswaar minder hard als voorgaand jaar (-4,6%). De daling is veroorzaakt door een afname van de goederenimport en de verschillende handelsactiviteiten van de bedrijven.

De *Horeca* oftewel de toerisme sector verkeert sinds 2018 in de lift. De activiteiten in de bedrijfstak hotels en restaurant zijn toegenomen ten opzichte van het jaar 2017. Een globaal overzicht van het aantal overnachtingen van toeristen vanuit de verschillende toeristische regio's laat zien dat er een alzijdig vooruitgang heeft plaatsgevonden met uitzondering van Zuid-Amerika. Toeristische overnachtingen vanuit Zuid-Amerika bleef een achteruitgang aanhouden

van 4 procent ten opzichte van 2017 (-17%). Van de regio is Noord-Amerika en het Caribisch gebied het meest vooruitgegaan met respectievelijk 18 en 14 procent. Europa laat weer een groei zien van 8 procent in overnachtingen, voorheen was het 3 procent. Uit andere gebieden zijn overnachtingen met 13 procent vooruitgegaan. Min of meer is zowel het totaal aantal overnachtingen van toeristen met 8 procent en het totaal aantal bezoekers toegenomen met 14 procent in 2018. Alles overziend brengt deze ontwikkelingen tot een hoger toegevoegde waarde in de bedrijfstak hotels en restaurants van meer dan 8 procent.

De trend in de bedrijfstak *Transport & communicatie* vertoont een doorzettende daling van meer dan 1 procent in de economische activiteiten ten opzichte van voorgaande jaren. Bij transport zijn de activiteiten in de haven en luchthaven in het algemeen vooruitgegaan. De havenactiviteiten zijn voornamelijk zwaar getroffen bij de tankers, andere binnengeloodste schepen zijn wel vooruitgegaan in aantallen. De cruise calls en het aantal passagiers zijn ook gestegen in 2018. De luchttransportactiviteiten namen ook toe in het aantal passagiers samen met het aantal luchtvrachten, maar er waren minder landingen. In de sector communicatie wordt ook een daling waargenomen in 2018.

Bij de bedrijfstak "Financiële bemiddeling" is er een groei waargenomen (0,9%). Deze stijging is toegeschreven aan onder anderen de toename in leningen, internationale zakelijke en financiële dienstverlening en overige lokale commerciële bankactiviteiten.

De *Zakelijke diensten* waarbij onroerend goed, verhuur, en bedrijven activiteiten behoren, hebben een matige toename van 1,6 procent ondervonden in 2018 ten opzichte de daling van 2017 (-5,4%).

De bijdrage van de *Overheid* tot de economische ontwikkeling was reëel minder in vergelijking met 2017. Er is een daling van 0,4 procent geconstateerd. In 2018 is de voorlopige toegevoegde waarde van de overheidsactiviteiten gestegen met name door de prijsontwikkeling.

In de bedrijfstak *Onderwijs* wordt een voortuitgang getoond in 2018. De toegevoegde waarde van particulier onderwijs is gestegen met 4,5 procent.

In de *Gezondheidszorg* is er een lichte groei van 0,7 procent in 2018, vergeleken met de lichte negatieve ontwikkeling van 2017. Het is voornamelijk te wijten aan meer werkenden en een stijging van de activiteiten in deze bedrijfstak.

De wereldeconomie

In 2018 is de groei van de wereld economie 3,6 procent, dit is overeenkomstig de “World Economic Outlook”¹ van het Internationaal Monetair Fonds. In 2018 is de economische ontwikkeling bijna gelijk gebleven in vergelijking met het jaar 2017 (3,8%).

De ontwikkelde economieën geven een gemiddelde groeivertraging aan van 2,2 procent in 2018, in 2017 was het 2,3 procent. De groei is voornamelijk beïnvloed door o.a. de Verenigde Staten (2,9%), de Eurozone (1,8%) waarvan Nederland een toename beleefde in zijn economie van 2,5 procent. Andere landen zoals Verenigde Koninkrijk (1,4%), Canada (1,8%), en Japan (0,8%) hebben allemaal een economische groei in 2018.

De opkomende en ontwikkelingseconomieën zetten door met een groei van 4,5 procent in 2018, bijna hetzelfde percentage in vergelijking met 2017 (4,8%). De economieën van Azië zijn algeheel gegroeid met 6,4 procent.

In 2018 vertoont de economische ontwikkeling van Zuid-Amerika een gemiddelde groei van 0,4 procent, terwijl Midden- Amerika een stijging van 2,7 procent aangeeft. De Caribische regio heeft een reële groei van gemiddeld 4,7 procent in 2018 (2,7% in 2017). De economische ontwikkeling in Curaçao loopt helaas achter in 2018, vergeleken met de gemiddelde voortgang van de Caribische regio en de rest van de wereld.

////////////////////

---

¹ International Monetary Fund. 2018. World Economic Outlook reports; Growth Slowdown, Precarious Recovery, Washington, April 2019

Preliminary Gross Domestic product (GDP) by sector and industry, Curaçao (% REAL CHANGE)

		2016	2017	2018
	Non-financial corporations			
A+B+C	Agriculture, fishing and mining	2.7	-1.9	-5.4
D	Manufacturing	-5.6	-3.5	-14.3
E	Electricity, gas and water	3.8	3.6	-1.7
F	Construction	1.5	0.1	-7.3
G	Trade	-4.6	-4.6	-0.8
H	Hotels and restaurants	-4.3	-1.4	8.2
I	Transport, storage and communications	-6.9	-2.6	-1.1
K	Real estate, renting and business activities	0.1	-5.4	1.6
M	Education private	-6.0	-1.5	4.5
N	Health and social work	0.2	-0.8	0.7
O	Other community, social and personal service activities	-3.7	-5.5	-9.9
	Value added, gross, marketprices	-3.3	-2.9	-3.3
	Financial corporations			
J	Financial intermediation	2.0	-2.6	0.9
	Value added, gross, marketprices	2.0	-2.6	0.9
L	Government	0.8	1.1	-0.4
	Households & Non-profit institutions serving households	0.0	-1.4	0.4
	Total Value Added gross, market prices	-1.8	-2.0	-1.9
	plus Taxes less subsidies on products	2.5	-0.1	-4.4
	minus Fisim	-14.2	-4.7	-0.2
	Domestic Product gross, market prices	-1.0	-1.7	-2.2

